

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Transportbyrån, I2

Beslutande
Minister
Camilla Gunell

Föredragande
Byråchef
Ida Mann

Justerat
Omedelbart

Nr 35

Projektdirektiv Elektrifiering linfärja Töftölinjen
ÅLR 2024/1148

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att fastställa projektdirektiv för projektet Elektrifiering linfärja Töftölinjen enligt **bilaga 1, I224E33**.

Motivering

Landskapsregeringen tillämpar projektstyrning enligt PPS-modellen där projektdirektiv tillsammans med projektplan är viktiga styrdokument. Målet med projektet är att elektrifiera linfärjan F123 samt förbereda färjeläget för elektrifiering. Projektdirektivet ger ramarna för hur landskapsregeringen ska arbeta med projektet.

Bakgrund

Dagens skärgårdstonnage uppfyller inte längre gällande krav på ekonomisk effektivitet, lastkapacitet eller tillgänglighetskrav. Tonnaget är föråldrat och färjorna uppfyller inte de miljö- och utsläppsmål som landskapsregeringen åtagit sig att verka för. De av färjorna använda hamnarna med sina färjfästen är också i stort behov av renovering och ombyggnad.

I de utredningar som utförts rörande Ålands växthusgasutsläpp i samband med regeringens Energi- och klimatstrategi (Ålands landskapsregering, 2017) med data från 2015 och den av Flexens Oy Ab beställda utredningen, Utredning av Ålands växthusgasutsläpp, Slutrapport (Flexens Oy Ab, 2022), med utsläppsdata från 2019 visar att skärgårdstrafiken står för en betydande del av Ålands växthusgasutsläpp 6 %, och att färjetrafiken även är en verksamhet där det offentliga mer direkt kan påverka utfallet.

Medelåldern på linfärjorna är i dagsläget 43 år, där den äldsta Reserv 3 är 60 år och den yngsta F123 är 31 år. Flera linfärjor är utrustade med gamla motorer och propelleraggregat. Motorerna har till viss del efter hand bytts ut till modernare maskiner

med högre miljöklasser, men alla linfärjor är fossildrivna, varför det ännu är långt kvar gällande linfärjorna för att uppnå de ställda klimatmålen bland annat i Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland.

Elektrifiering linfärja Töftölinjen

Projekt direktiv

Diarienummer ÅLR2024/1148

Godkännande av projektdirektiv och bilagor

Projektägare:

Projektledare:

.....
Ida Mann.....
Joel Karlsson

1 Projektidentitet

- Projektnamn: Elektrifiering linfärja Töftölinjen
- Diarienummer: 2024/1148
- Finansiering: Moment 975000 Fartygs- och färjeinvesteringar

2 Bakgrund

Dagens skärgårdstonnage uppfyller inte längre gällande krav på ekonomisk effektivitet, lastkapacitet eller tillgänglighetskrav. Tonnaget är föråldrat och färjorna uppfyller inte de miljö- och utsläppsmål som landskapsregeringen åtagit sig att verka för. De av färjorna använda hamnarna med sina färjefästen är också i stort behov av renovering och ombyggnad.

I de utredningar som utförts rörande Ålands växthusgasutsläpp i samband med regeringens Energi- och klimatstrategi (Ålands landskapsregering, 2017) med data från 2015 och den av Flexens Oy Ab beställda utredningen, Utredning av Ålands växthusgasutsläpp, Slutrapport (Flexens Oy Ab, 2022), med utsläppsdata från 2019 visar att skärgårdstrafiken står för en betydande del av Ålands växthusgasutsläpp 6 %, och att färjetrafiken även är en verksamhet där det offentliga mer direkt kan påverka utfallet.

Medelåldern på linfärjorna är i dagsläget 43 år, där den äldsta Reserv 3 är 60 år och den yngsta F123 är 31 år. Flera linfärjor är utrustade med gamla motorer och propelleraggregat. Motorerna har till viss del efter hand bytts ut till modernare maskiner med högre miljöklasser, men alla linfärjor är fossildrivna, varför det ännu är långt kvar gällande linfärjorna för att uppnå de ställda klimatmålen bland annat i Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland.

En förnyelse av hela landskapsregeringens tonnage med tillhörande hamninfrastruktur som uppfyller dagens krav är därmed skärgårdstrafikens idag absolut största och mest akuta utmaning. En sådan förnyelse av tonnage och trafikupplägg kräver flera olika, med varandra samverkande, insatser:

- Investeringar i nytt färjetonnage, nybyggt och/eller begagnat

- Konvertering av delar av det befintliga tonnage så att färjorna bättre klarar dagens krav, ss elektrifiering av linfärjor samt
- Nyinvesteringar i hamnar

3 Effektmål

För projektet har följande interna och externa effektmål identifierats.

3.1 Interna

1. Minska användningen av fossila bränslena inom landskapets färjetrafik.
2. Minska användandet av oljor och reservdelar.
3. Öka kunskapen om elektrifiering av färjor.

3.2 Externa

1. Bekvämare överfart för resenärer i och med lägre ljudvolym vid eldrift.
2. Minskad klimatpåverkan.

4 Underlag

Följande underlag har identifierats:

- Regeringsprogram Ett tryggt, öppet och framtidssäkert Åland
<https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/page/Regeringsprogram%202023%20uppdaterat.docx>
- Förslag till budgetpolitiska mål med förslag till överskottsmål samt kostnadstak för åren 2025-2027 <https://www.lagtinget.ax/dokument/budgetforslag-42023-2024-56252>
- Fossilfritt tonnage (2023)
https://www.regeringen.ax/sites/default/files/attachments/article/Mot%20ett%20fossilfritt%20tonnage_Rapport%20v1.1_27-10-2023_webb.pdf
- Förstudie Batterihybridkonvertering av linfärja F-123.

5 Kontaktpersoner

I projektet har följande kontaktpersoner:

- Ida Mann, Byråchef Transportbyrån, ÅLR
- Joel Karlsson, Teknisk inspektör Transportbyrån, ÅLR
- Peter Danielsson, Enhetschef Verkstad- och lagerenheten, ÅLR

6 Tidsplan och kalkyl för förberedelserna

Åtagande t.o.m.	Tidpunkt	BP	Kalkyl utlägg
BP1	September 2024	Projekt direktiv framtaget och fastställt.	
BP2	Oktober 2024	Projektplan godkänd	
BP3 – BP4		Upphandling genomförd Investeringsbeslut - Beslut att starta genomförandet	
BP5		Beslut att fortsätta, ändra eller avbryta projektet	
BP6 – BP7		Beslut att godkänna resultatet av en leverans Beslut att överlämna ansvaret för en leverans	
BP8		Beslut att avsluta projektet	

7 Projektmål, krav och önskemål

7.1 Resultat

Projektet

Målet med projektet är att elektrifiera linfärjan F123 samt förbereda färjeläget för elektrifiering.

7.2 Tidpunkt

Sluttid för projektet sätts preliminärt till januari 2026.

7.3 Kostnad

En preliminär grovt uppskattad kostnad för projektet är 1 500 000 euro. Kostnaderna består förutom kostanden för konvertering av F123 till hybriddrift även konsultarvoden och kringkostnader.

Projektkostnaderna belastar moment 975000 Fartygs- och färjeinvesteringar.

7.4 Projektmålets prioritering

Prioritering:

0,7

Resultat

0,2

Tidpunkt

0,1

Kostnad

8 Finansiering

I av lagtinget beslutat förslag till andra ändring av budgeten för år 2024 ingår ett nytt anslag om sammanlagt 1 500 000 för nya fartygs- och färjeinvesteringar, moment 975000. Av vilka 500.000 euro används för att påbörja elektrifiering av linfärjan på Töftölinjen.

9 Kommunikation

I samband med projektplanens framtagande tas en kommunikationsplan fram för att tydliggöra vem (målgrupper), vad (vad som ska informeras), när (vid vilken tidpunkt) samt hur (vika informationskanaler används) det ska informeras.

10 Övrigt

Styrgrupp:

Avdelningschef Infrastrukturavdelningen, ÅLR

Byråchef Transportbyrån, ÅLR

Upphandlare och momentsansvarig för linfärjor Transportbyrån, ÅLR

Bro- och hamningenjör Vagnätsbyrån, ÅLR

11 Bilagor

Ref.nr.	Dokumentnamn, dokumentbeteckning	Utgåva, datum